

Paragraf paa Indtægtsfiden og i den 1ste Paragraf paa Udgiftsfiden summeret alle disse Indtægter og Udgifter sammen med de andre, de virkelige Indtægter og Udgifter, og man har derved fuldstændig tilintetgjort det lettere Overblik, som skulde være opnaaet ved, at man paa den Maade havde holdt Formueomsættningen for sig. Den Form, der, saavidt jeg skjønner, maatte være den eneste rigtige at iagttage her, vilde være fremkommen, naar man havde delt det hele Budget i to store Hovedaffnit, det ene omfattende det virkelige Aarsbudget og det andet Formueomsættingsbudgettet, saaledes at hvert Budget blev opgjort for sig, og hvert Budget havde sin Balance, hvortil jeg dog skal sige, at Balancen paa det sidste Budget i Grunden er aldeles ligegyldig; thi med Hensyn til de virkelige Formueomsættninger er det jo ligegyldigt, om der er et Plus eller et Minus, Formuen bliver ikke større eller mindre derved. Der er altid blot Spørgsmaal om en eller anden Operation, der enten dækker Minuset eller giver Anvendelse for Pluset, og det er altsaa kun Deficitet ved det forstnævnte Budget, som har virkelig reel Betydning, og hvorpaa man udelukkende bør fæste Blikket. — Medens jeg har denne Indvending at gøre med Hensyn til Formen, kan jeg paa den anden Side heller ikke fragaar, at jeg ogsaa har tilsvarende Indvendinger med Hensyn til Realiteten, med Hensyn til Indholdet af, hvad der er opført i disse omhandlede Paragrafer. Jeg skal ikke opholde mig ved, hvad der er opført som Indtægt ved Forbrug af Formue eller Stiftelse af Gjæld, det tror jeg i ethvert Fald nok lader sig forsvare at opføre paa den Maade, som det er sket; men derimod kan jeg ingenlunde betragte det som vigtigt, at § 26 har faaet den Stikfelse, som den har modtaget. Det store Spørgsmaal, vi strax støde paa, er dette, hvorledes man under Forudsætning af, at man vil gennemføre denne Deling, som jeg har omtalt, skal forholde sig lige overfor Bygningen af Jernbaner. Det er jo en i høieste Grad dristig Fiktion at ville betragte Bygningen af Jernbaner som en simpel Formueomsætning; det er jo vistnok overordentlig tvivlsomt, hvorledes og paa hvilken Maade man skal vurdere

det Aktiv, vi opnaar ved at anvende — jeg vil ikke sige henkaste — en saa overordentlig Mængde af Millioner paa disse offentlige Arbejder. Men det tror jeg dog, Alle ville indrømme, at et fuldvægtigt Aktiv, svarende til den Beføstning, som dets Erhvervelse medfører, kan det ikke siges at være (Fischer: So!) Ja, for dem, der virkelig have denne overmaade prisfælle Tro, falder min Bemærkning naturligvis til Jorden; men jeg tilstaar, at jeg indtil dette Dieblis havde antaget, at saa troende sandt man dog neppe længere Nogen; men de kunne jo ganske vist fuldstændig berøvlige sig dermed. De lidet Troende eller de mindre Troende ville imidlertid have meget stor Betænkelighed ved uden Bidere at opføre de Summer, som medgaa til Jernbaneanlæg, paa samme Maade som de Summer, man udlæaner, eller som de Summer, man bruger til at afbetale sin Gjæld med osv. Hvorledes man end vender og drejer det, indrømmer jeg, at man kommer til en uopløselig Vanfærlighed; thi selv for disse lidet Troende, hvortil jeg regner mig selv, vil det altid staa som noget Ubestemmeligt, som et x , om hvilket man ikke kan gøre sig nogen klar Forestilling, med hvilket Beløb det aktivt skulde opføres, og hvad der skulde betragtes som Formuetab ved denne Omsætning. — I Dvrigt kan jeg ikke undlade i Forbigaaende at tillade mig en Henstilling til den høitæredede Finantsminister, som det vilde være mig meget kjær, om han ved Leilighed vilde tage under nærmere Overveelse. Det vilde vistnok være overordentlig hensigtsmæssigt, om man opnaaede at gøre sig en klar Forestilling om, hvad Jernbanerne egentlig staa os i. Jeg antager nemlig ikke, at man vil mene, at en saadan er tilstede alene derved, at vi fra Tid til anden faar Oplysning om, hvilke Summer der indtil et vist givet Tidspunkt er anvendt til at bygge disse Jernbaner for; thi det maa jo erindres, at disse Summer i sin Tid ere tilveiebragte ved Laan eller ved Operationer, som have været os meget kostbare. Hvorledes man skal betragte den Rente, som vi have paadraget os ved at tilveiebringe Beløbene, kan jo være tvivlsomt; der har været foretaget mange forskjelligartede Operationer, undertiden har Renten af den paagjældende